

Питання до семінарських занять

Тема 1.

Частиною яких соціальних систем ви є? Як ці системи взаємодіють один з одним і з навколишнім середовищем?

Чи може соціальна система складатиметься з однієї людини або потрібно як мінімум двоє?

Чи може соціальна система прагнути не до однієї, а до декількох цілей? Чи може соціальна система думати?

Чи потрібна для процесів аутопойезиса в живих системах пам'ять? Спробуйте дати достатньо чітке визначення:

а) стійкості соціальної системи:

б) інерційності соціальної системи.

Припустимо, два спостерігача вивчають одну соціальну систему. Завжди їх системні уявлення збігаються?

Чи можна оцінити участь індивіда в соціальній системі по шкалі добровільність-примус? Дайте визначення системної дисципліни.

Тема 2.

У чому полягають основні відмінності жорсткого і м'якого системного підходу?

Чим різняться світ системних уявлень і реальний світ в методології Чекленда?

Які типи моделей використовуються в методології Чекленда?

Тема 3.

Нерідко для аналізу конфлікту використовується метафора війни і такі її атрибути як: оточення противника, арtpідготовка, організація розвідки і диверсій, кругова оборона. Наведіть ще 3-4 корисних атрибути метафори війни. Відомо, що всі війни коли-небудь закінчуються. Які атрибути метафори війни можуть сприяти мирному вирішенню конфліктної ситуації? Чи слід враховувати когнітивні стилі експертів при формуванні робочих груп?

Чи міняється з роками когнітивний стиль людини?

Розглянемо когнітивні карти як засіб комунікації. У яких ситуаціях їх використання доцільно?

Тема 4.

Чи можна обмеження перетворити в критерій?

Чи вірно твердження - введення обмежень скорочує число ступенів свободи системи?

Як впливає когнітивний стиль соціолога на його когнітивні моделі?

Чи можна розглядати колективне моделювання як соціальний процес?

Яким чином когнітивна система сприймає навколишнє середовище - як систему або як модель?

Чи зобов'язана модель комплексно і всебічно описувати всі характеристики об'єкта?

Чи можна побудувати повний однозначний опис соціальної системи?

Тема 5.

Як відрізнити істотну зміну від несуттєвої?

У чому полягає специфіка соціокультурних змін?

Наведіть приклади непередбачених змін.

Чи завжди можна знайти єдину, головну причину змін?

Чи може соціальна система змінитися без будь-яких причин?

Чи треба враховувати психологічні фактори при аналізі причин зміни в сфері культури?

Наведіть приклади розвитку по спіралі.

Тема 6.

Чи згодні ви з тим, що будь-яка соціокультурна система рано чи пізно гине?

Чи може організація уникнути бюрократизації?

Чи можна штучно продовжити життєвий цикл?

Чи є життєвий цикл: у ідеології, у шлягера?

Тема 7.

Чи можуть природні явища викликати хвильові процеси в економіці або політиці?

Чи можна зробити поняття покоління більш чітким?

Чи почав формуватися механізм політико-ділового циклу в Україні?

Чи можуть когнітивні чинники впливатимуть на утворення хвиль в економіці?

Чи доцільно змінити період коливань? Чи слід обмежити амплітуду (розмах) коливань?

Як співвідносяться фази домінування синтетичного та аналітичного стилів з фазами хвиль Кондратьєва?

До якого стилю мислення ви тяжієте - синтетичному або аналітичному?

Тема 8.

Які технічні інновації будуть надавати найбільший вплив на соціум в найближчому майбутньому?

Чи слід враховувати демографічні зміни при аналізі соціокультурних нововведень?

Перерахуйте когнітивні фактори, що впливають на успіх інновації.

Які індикатори сигналізують про те, що соціальна система прагне змін?

Тема 9.

Варіанти вирішення кризи системи.

Поворотні точки в реформах.

Чи можливо вирішення соціального кризи без втручання влади?

Як обґрунтовують свої дії групи, що прагнуть до поглиблення кризи?

Сформулюйте визначення системної кризи суспільства.

Чи можуть глибокі реформи допомогти уникнути кризи?

Тема 10.

Типи формальних моделей.

Пояснювальні і прогностичні можливості формального моделювання.

Необхідність м'якого підходу до моделювання соціальної реальності.

Принципи іконологічного моделювання.

Тема 11.

Як врахувати в моделі випадкові фактори?

Проведіть обчислювальні експерименти з моделлю гонки озброєнь Річардсона.

Чи можна застосувати клітинне моделювання для аналізу комунікативних процесів у соціальних мережах?

Тема 12.

Позитивні та негативні наслідки інформатизації суспільства.

Пошук наукової інформації в Інтернеті.

Структура гіпертекстів.

Вимоги до комп'ютерних навчальних програм.